

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1858.

Erste Abtheilung.

XXXIII. Stück.

Ansgegeben und versendet am 29. September '1858.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

d l a

Okręgu Administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1858.

Oddział pierwszy.

Zeszyt XXXIII.

Wydany i rozesłany dnia 29. Września 1858.

132.

Erlass des Finanzministeriums vom 25. August 1858,

über die Umgestaltung des Nebenzollamtes I. Classe zu Occhiobello im Finanzbezirke Rovigo in ein Nebenzollamt II. Classe.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, XXXV. Stück, Nr. 132, ausgegeben am 4. September 1858.

133.

Erlass des Finanzministeriums vom 1. September 1858,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXV. Stück, Nr. 133, ausgegeben am 4. September 1858),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer, auf österreichische Währung lautender Banknoten zu 10, 100 und 1000 Gulden kundgemacht werden.

In Folge der kaiserlichen Verordnung vom 30. August 1858 (R. G. Bl. Nr. 131*), womit die Einberufung der auf Conventions-Münze lautenden Banknoten, und die Hinausgabe von Banknoten, die auf österreichische Währung lauten, angeordnet wird, hat die Direction der privilegierten österreichischen Nationalbank die Hinausgabe von neuen, auf österreichische Währung lautenden Banknoten zu 10, 100 und 1000 Gulden, dann die Einberufung der gegenwärtig im Umlaufe befindlichen, auf Conventions-Münze lautenden Banknoten, unter den in der beifolgenden Kundmachung der Nationalbank vom 1. September 1858 enthaltenen Modalitäten beschlossen.

Der bisher für die öffentlichen Cassen bei der Einziehung von Banknoten übliche Grundsatz, daß die alten Banknoten bei Abführen und Zahlungen der Cassen unter sich noch durch weitere 3 Monate über den, für den Privatverkehr festgesetzten Einziehungstermin verwendet werden können, wird dahin abgeändert, daß die von der Nationalbank einberufenen alten Banknoten nur noch Einen Monat nach dem, für die bezügliche Gattung derselben im §. 6 der kaiserlichen Verordnung vom 30. August 1858 festgesetzten Einberufungstermine, bei den Abführen und Zahlungen dieser Cassen unter sich verwendet werden können.

Freiherr von **Bruck** m. p.

K u n d m a c h u n g.

In Folge der Allerhöchsten Verordnung vom 30. August 1858 (Reichs-Gesetz-Blatt Nr. 131), womit die Einberufung der, auf Conventions-Münze lautenden Banknoten und die Hinausgabe von Banknoten, welche auf österreichische Währung lauten,

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Kratauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1858, Erste Abtheilung, XXXII. Stück, Nr. 131, Seite 372.

132.

Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 25. Sierpnia 1858.

o przekształceniu urzędu celnego bocznego klasy I. w Occhiobello w powiecie finansowym Rovigo na urząd celny boczny klasy II.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 132, wydaną d. 4. Września 1858.

133.

Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 1. Września 1858,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 133, wydana dnia 4. Września 1858),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

mocą którego obwieszczają się postanowienia o wydaniu nowych banknotów na 10, 100 i 1000 złotych w walucie austryjskiej.

W skutek Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 30. Sierpnia 1858 r. (Dziennik Praw Państwa Nr. 131 *), mocą którego wywołanie banknotów, na monetę konwencyjną opiewających, oraz wydanie banknotów, na walutę austryjską opiewających, zarządzone zostało, postanowiła dyrekcja uprzywilejowanego austryjskiego banku narodowego wydanie nowych na walutę austryjską opiewających banknotów na 10, 100 i 1000 złotych, a oraz ściąganie zostających obecnie w obiegu banknotów, na monetę konwencyjną opiewających, pod modalnościami, zawartymi w załączonym obwieszczeniu Banku Narodowego z dnia 1. Września 1858 r.

Zasada, dotąd w publicznych kasach przy ściąganiu banknotów w zwyczaju będąca, iż stare banknoty przy odwozie i wypłatach, kas między sobą jeszcze przez dalsze 3 miesiące użytemi być mogą nad termin ściągnięcia, dla obrotu prywatnego ustanowiony, w ten sposób zmienioną zostaje, iż wywołane przez Bank Narodowy stare banknoty tylko jeszcze jeden miesiąc użytemi być mogą przy odwozach i wypłatach kas tych między sobą nad termin wywołania, ustanowiony dla dotyczącego onychże gatunku w §. 6 Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 30. Sierpnia 1858 r.

Baron **Bruck** m. p.

O b w i e s z c z e n i e.

W skutek Najwyższego Rozporządzenia z dnia 30. Sierpnia 1858 r. (Dziennik Praw Państwa Nr. 131), mocą którego zarządzone zostało wywołanie banknotów, na monetę konwencyjną opiewających, oraz wydanie banknotów, na

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1858, Oddział pierwszy, Zeszyt XXXII, Nr. 131, str. 372.

angeordnet wurde, hat die Direction der privilegirten österreichischen Nationalbank, mit Zustimmung des hohen Finanzministeriums, nachfolgende Verfügungen zu treffen beschlossen:

1. Die Banknoten, welche auf Conventions-Münze lauten und die Kategorien von 10, 50, 100 und 1000 fl. bilden, werden zu den nachfolgend angegebenen Terminen einberufen und aus dem Umlaufe gezogen.

2. Die Banknoten zu 1000 fl. sind nämlich nur bis 31. Mai 1859 bei sämtlichen Bankcassen sowohl in Wien, als zu Linz, Salzburg, Innsbruck, Prag, Reichenberg, Brünn, Olmütz, Troppau, Krakau, Lemberg, Pesth, Debreczin, Kaschau, Temesvár, Hermannstadt, Kronstadt, Agram, Fiume, Triest, Klagenfurt, Laibach und Graz, im Wege der Zahlung, nach Maßgabe der Bestimmungen der §§. 10 und 13 des Patentens vom 27. April 1858 (Reichs-Gesetz-Blatt Nr. 63*) anzunehmen.

Nach dem 31. Mai 1859 ist die Annahme derselben allein bei den Bankcassen in Wien zulässig; nach dem 30. Juni 1859 aber ist sich, wegen des Umtausches dieser Banknoten-Kategorie, unmittelbar an die Bankdirection zu wenden.

3. Die Banknoten zu 100 und zu 50 fl. werden in Wien und bei den obgenannten Bankcassen bis 31. Juli 1859, im Wege der Zahlung, den Bestimmungen des Patentens vom 27. April 1858 gemäß, angenommen. Im Monate August findet diese Annahme nur bei den Bankcassen in Wien Statt.

Nach dem 31. August 1859 aber ist sich wegen des Umtausches unmittelbar an die Bankdirection zu wenden.

4. Die Banknoten zu 10 fl. werden bis 30. September 1859 bei allen vorgeannten Bankcassen als Zahlung, nach den Bestimmungen des Patentens vom 27. April 1858, angenommen. Im Laufe des Monates October 1859 können dieselben nur noch bei den Bankcassen in Wien als Zahlung verwendet werden.

Nach dem 31. October 1859 aber ist sich in Betreff der noch im Umlaufe befindlichen Banknoten zu 10 fl. ebenfalls an die Bankdirection zu wenden.

Im Sinne der Allerhöchsten Verordnung vom 30. August 1858 beginnt die Nationalbank vom 6. September 1858 an schon mit der Hinausgabe der, auf österreichische Währung lautenden Banknoten in Wien einstweilen in dem Geschäftszweige der Escomptirung von Wechseln, welche auf österreichische Währung lauten, unter den sonstigen, durch das Reglement vorgeschriebenen Bestimmungen.

Wann und in welcher Zeitfolge sowohl in Wien, als auch bei den Bank-Filial-Escompte-Anstalten sämtliche Bankgeschäfte in österreichischer Währung durchgeführt werden sollen, darüber wird demnächst eine besondere Kundmachung erfolgen.

*) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1858, Erste Abtheilung, XIV. Stück, Nr. 63, Seite 210.

walutę austryjacką opiewających, postarowiła dyrekcya uprzywilejowanego austryackiego Banku Narodowego, następujące zrobić zarządzenia, z przyzwoleniem Wysokiego Ministerstwa Skarbu, jako to:

1. Banknoty, na monetę konwencyjną opiewające, tworzące kategoryje Złr. 10, 50, 100 i 1000 będą w terminach niżej podanych ściągnięte i z obiegu wywołane.

2. Banknoty na 1000 Złr. przyjęte być mają drogą wypłaty tylko do 31. Maja 1859 we wszystkich kasach bankowych tak w *Wiedniu*, jak w *Lincu*, *Salzburgu*, *Insbruku*, *Pradze*, *Reichenbergu*, *Bernie*, *Olomuńcu*, *Opawie*, *Krakowie*, *Lwowie*, *Peszczie*, *Debreczynie*, *Koszycach*, *Temeswarze*, *Hermannstadzie*, *Kronstademie*, *Zagrzebiu*, *Fiumie*, *Tryjeście*, *Celowcu*, *Lublanie* i *Gracu*, stósownie do postanowień §§. 10 i 13 patentu z dnia 27. Kwietnia 1858 r. (Dziennik Praw Państwa Nr. 63 *).

Po dniu 31. Maja 1859 przyjęcie onychże nastąpić może już tylko w kasach bankowych w *Wiedniu*; po d. 30. Czerwca 1859 zaś, względem wymiany téj kategoryi banknotów, udać się należy wprost do dyrekcji Banku.

3. Banknoty na 100 i 50 Złr. przyjęte będą drogą wypłaty w *Wiedniu* i w wyż wymienionych kasach bankowych do 31. Lipca 1859, stósownie do postanowień Patentu z dnia 27. Kwietnia 1858 r. W miesiącu Sierpniu przyjęcie ich miejsce mieć będzie tylko w kasach bankowych w *Wiedniu*.

Po dniu 31. Sierpnia 1859 zaś udać się należy względem wymiany wprost do dyrekcji Banku.

4. Banknoty na 10 Złr. przyjęte będą w zapłatę do dnia 30. Września 1859 we wszystkich wyż rzeczonych kasach bankowych, wedle postanowień Patentu z dnia 27. Kwietnia 1858 r. W ciągu miesiąca Października 1859 użyte być mogą takowe w zapłatę tylko jeszcze w kasach bankowych w *Wiedniu*.

Po dniu 31. Października 1859 zaś względem banknotów na 10 Złr. znajdujących się jeszcze w obiegu, udać się należy równie do dyrekcji Banku.

W myśl Najwyższego Rozporządzenia z dnia 30. Sierpnia 1858 r. rozpocznie Bank Narodowy już z dniem 30. Września 1858 r. wydanie banknotów, na walutę austryjacką opiewających w *Wiedniu*, a to, tymczasem w gałęzi eskontu weksłów, na walutę austryjacką opiewających, z zachowaniem zresztą postanowień, regulaminem przepisanych.

Kiedy i w jakiej czasy kolejności tak w *Wiedniu*, jako téż w filijalnych zakładach bankowych eskontowych wszelkie czynności bankowe przeprowadzone być winny w walucie austryjackiej, o tém niebawem osobne nastąpi obwieszczenie.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1858, Odział pierwszy, Zeszyt XIV, Nr. 63, stron. 210.

Die Noten der österreichischen Währung werden in drei Kategorien, und zwar zu 1000 fl., 100 fl. und 10 fl. in Umlauf gesetzt, und ist die Beschreibung derselben in den beigegeführten Aufsätzen enthalten.

Wien am 1. September 1858.

Pipis,
Bank-Gouverneur
Sina,
Bank-Director.

Beschreibungen der Noten österreichischer Währung der privilegierten österreichischen Nationalbank, welche in Folge Allerhöchster Verordnung, ddto 30. August 1858, vom 6. September 1858 an ausgegeben werden.

Banknote zu „Zehn Gulden“.

Das Papier ist weiß, fein und dennoch von einer sehr dauerhaften Textur, die sich durch Festigkeit wesentlich von anderen Papiergattungen unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält Wasserzeichen, und zwar:

Im oberen Theile in lichten großen Lateinlettern links das Wort: „ÖSTERR.“ und rechts das Wort: „WÄHRUNG“.

In der Mitte in einem langen lichten Ovale, mit dunklen Punkten in großer dunkler Lateinschrift das Wort: „ZEHN“, darunter in großer lichter Lateinschrift das Wort: „GULDEN“. — Unter dem Worte Gulden sind kleine lichte Ornamente angebracht.

An dem unteren Theile der Note befindet sich rechts und links in lichten Wasserzeichen die arabische Ziffer „10“.

Die Farbe des Druckes ist schwarz, theilweise mit einem rothen Ueberdrucke. In der Mitte des oberen Theiles der Note befindet sich ein rother Stempel, welcher aus einer liegend ovalen Guilloche besteht, und drei ovale, sowie zwei kleine kreisförmige schwarze Guillochen deckt, worin die Zahl „10“ in arabischen Ziffern auf schwarzem Grunde, weiß mit Schlagschatten ersichtlich ist.

Auf der rechten und linken Seite der Note sind Figuren angebracht, und zwar:

Links sitzt auf einem Sockel ein kräftiger antik gekleideter Mann, welcher das österreichische Hauswappen und das Zepter hält. — Ein hinter demselben stehender Genius hält segnend die rechte Hand über das Wappenschild, seine linke hält einen Lorbeerzweig. — Zu den Füßen der sitzenden Figur liegt ein Fasces von einem Eichenfranze umschlungen.

Noty austryjackiej waluty wprowadzone będą w obieg w trzech kategoriach, a to na 1000 Złr., 100 Złr. i 10 Złr., których opisanie zawarte jest poniżej w załączeniu.

Wiedeń dnia 1. Września 1858 r.

Pipitz,

Gabernator Banku.

Sina,

Dyrektor Banku.

Opisanie not waluty austryjackiej uprzywilejowanego austryjackiego Banku Narodowego, które w skutek Najwyższego Rozporządzenia ddt. 30. Sierpnia 1858 r. z dniem 6. Września 1858 r. wydane będą.

Banknot na „dziesięć złotych“.

Papier jest biały, cienki i tekstury szczególnie trwałej, w tej mierze istotnie różniący się od innych gatunków papieru.

Papier każdej noty zawiera znaki wodne, a to:

W górnej części jasnymi wielkimi literami łacińskimi po lewej stronie słowo „OESTERR.“; a po prawej — słowo: „WAEHRUNG“.

W środku w długim jasnym owalu, ciemnymi punktami wielkim ciemnym pismem łacińskim słowo: „ZEHN“, pod tym wielkim jasnym pismem łacińskim słowo: „GULDEN“. — Pod słowem GULDEN znajdują się małe jasne ozdóbki.

W dolnej części noty znajduje się po prawej i lewej stronie w jasnych wodnych znakach arabska cyfra „10“.

Farba druku jest czarna, częścią z nadrukiem czerwonym. W środku górnej części noty znajduje się *stempel czerwony*, składający się z leżąco *owalnej przeplatanki*, a pokrywający trzy *owalne*, równie dwie małe *koliste czarne przeplatanki*, gdzie widać w cienio-rzucie białą liczbę „10“ arabskimi cyframi na tle czarnym.

Po prawej i lewej stronie noty znajdują się *figury*, a to:

Po lewej stronie siedzi na postamencie silny mężczyzna, w starożytnym stroju, trzymający herb Domu Austryjackiego i berło. — Za nim stojący *genjusz* wznosi błogosławiąc rękę prawą nad tarczą herbową, w lewą rękę trzyma gałązkę laurową. — U nóg siedzącej *figury* leżą *fasces*, uwieńczone liściem dębowym.

Auf der rechten Seite, ebenfalls auf einem Sockel, ſieht ein antik drapirter Jüngling, welcher hinüber blickend, im linken Arme den Reichſchild mit dem kaiſerlichen Adler trägt, auf ſeinem rechten Arme ruht ein in der Scheide befindliches Schwert.

Hinter dem Jünglinge ſteht eine Genie, mit der linken Hand einer Lorbeerkranz über den Schild, und in der rechten einen Palmzweig haltend.

Auf dem Sockel liegt das Geſezbuch und eine Wage.

An dem unteren Theile des linken Sockels ſind in klein gothiſcher Schrift die Worte zu leſen:

„Die Nachmachung und Verfälfchung der von der privilegirten öſterreichiſchen Nationalbank ausgefertigten Noten wird nach den Beſtimmungen des allgemeinen Strafgeſezbuches als Verbrechen mit ſchwerem Kerker bis zu zwanzigjähriger und ſelbſt lebenslänglicher Dauer beſtraft.“

An dem rechten Sockel ſind die Worte: „Zehn Gulden“ in zehn Sprachen von Kronländern des öſterreichiſchen Kaiſerſtaates, und in den entſprechenden Schriftgattungen angebracht.

Ober den beiden Sockeln iſt auf jeder Figur in arabiſchen Ziffern die Zahl „10“ in rothem Ueberdrucke erſichtlich.

In der Mitte des unteren Theiles der Note ſteht auf einem Sockel das plaſtiſche Bruſtbild der Auſtria, gekrönt mit Lorbeeren, und geziert mit der Mauerkrone.— Um den Sockel, auf welchem das Wort: „Austria“ zu leſen iſt, ſchlingt ſich Weinlaub, darunter rechts liegt ein Kornbündel, eine Sichel und ein Ruder, links ein Merkurſtab und ein Waarenballen.

Vor dem Sockel ruht ein mächtiger Löwe.

Unmittelbar unter der oberen Guilloche mit der Zahl „10“ befindet ſich in der Mitte der Note der Text.— Die erſte Zeile beſteht aus den Worten: „Zehn Gulden“ in ſehr deutlicher deutſcher Fracturſchrift.— Die nächſten vier Zeilen enthalten mit kleiner franzöſiſcher Rondschrift die Worte:

„Die privilegirte öſterreichiſche Nationalbank bezahlt dem Ueberbringer gegen dieſe Anweiſung Zehn Gulden Silbermünze öſterreichiſcher Währung.“

wo jedoch auf der dritten Zeile die Worte: „Zehn Gulden“ mit ſtehenden Lateinlettern hervortreten.— Dann folgt mit mittlerer gothiſcher Fracturſchrift:

„Für die priv. öſterreichiſche Nationalbank“.

Zum Schluſſe auf der Seite links das Datum: „Wien den 1. Jänner“ in engliſcher Schreibſchrift, und darunter die Jahreszahl: „1858“.

Auf der Seite rechts die Unterſchrift: „Adolf Schindler“, und darunter: „Caſſen-Director“.

Unmittelbar unter dem Datum ſind kleine Ziffern, und unter der Unterſchrift des Caſſen-Directors kleine Buchſtaben zu ſehen.

Po prawej stronie, równie na postumencie, siedzi młodzian w ubiorze starożytnym, który zwróciwszy wzrok na lewo, w lewą rękę trzyma herb Państwa z orłem Cesarskim, na jego prawym ramieniu spoczywa miecz w pochwie.

Za młodzianem stoi *genia*, wznosząc lewą ręką nad tarczą wieniec laurowy, a w prawej trzymając różczkę oliwną.

Na postumencie leży księga ustaw i waga.

Na dolnej części postumentu lewego czytać można małym pismem gotyckim słowa:

„Die Nachmachung und Verfälschung der von der privilegierten österreichischen Nationalbank ausgefertigten Noten wird nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzbuches als Verbrechen mit schwerem Kerker bis zu zwanzigjähriger und selbst lebenslänglicher Dauer bestraft“.

Na prawym postumencie znajdują się słowa: „*Zehn Gulden*“ w dziesięciu językach krajów koronnych Cesarstwa Austriackiego odpowiednimi pismami wyrażone.

Nad oboma postumentami widać na każdej figurze arabskimi cyframi liczbę „10“ w czerwonym nadruku.

W środku dolnej części noty znajduje się na postumencie plastyczne popiersie Austrii, uwieńczone wawrzynami, a ozdobione koroną murową.— O postument, na którym czytać można słowo: „*Austrija*“ wije się liść winny, pod nim leży po prawej stronie snopek żytny, sierp i wioślc, po lewej laska Merkurego i bela towarów.

Przed postumentem spoczywa potężny lew.

Wprost pod wyższą przeplatanką z liczbą „10“ znajduje się w środku noty tekst.— Pierwszy wiersz składa się z słów: „*Zehn Gulden*“ w bardzo wybitnej frakturze niemieckiej.— Następujące cztery wiersze zawierają małym krągłobieżącym pismem francuzkiem słowa:

„Die privilegierte österreichische Nationalbank bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung Zehn Gulden Silbermünze österreichischer Währung“.

gdzie jednak w trzecim wierszu słowa: „*Zehn Gulden*“ stojącymi literami łacińskimi występują.— Potem następuje w średniej frakturze gotyckiej:

„Für die priv. österreichische Nationalbank“.

W końcu na lewej stronie data: „Wien, den 1. Jänner“ angielską kursywą, a pod nią liczba roku: „1858“.

Na prawej stronie podpis: „*Adolf Schindler*“, a pod tym: „*Cassen-Director*“

Wprost pod datą widać małe *cyfry*, a pod podpisem dyrektora kasy małe *literę*.

Ganz unten erscheint links die Serie und rechts die Nummer, beide roth gedruckt.

Banknote zu „Hundert Gulden“.

Das Papier ist weiß, fein, von fester und dauerhafter Textur, welche sich von anderen Papiergattungen besonders unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält Wasserzeichen, und zwar:

In der Mitte, in einem lichten, mit kleinen deutlichen Punkten versehenen Ovale, an dessen beiden Enden kleine Ornamente angebracht sind, ist ganz licht, mit dunklen Schlagschatten, in arabischen Ziffern die Zahl: „100“, ersichtlich.

Ober dem Ovale, in einem mit demselben gleichlaufenden Bogen, stehen mit großen lichten Lateinlettern die Worte: „HUNDERT GULDEN“; in einem unteren Bogen in gleicher Schrift die Worte; „ÖSTERR. WÄHRUNG“.

Rechts und links der vier erwähnten Worte sind oben und unten Ornamente in lichten Wasserzeichen angebracht.— Um die ganze Note ist eine lichte Linie gezogen, deren Ecken durch verschlungene Ornamente gebildet werden.

Die Farbe des Druckes ist schwarz, mit einem aus acht Buchstaben bestehenden rothen Ueberdrucke.

In der Mitte des oberen Theiles der Note halten zwei schwebende Kinder ein numismatisch gravirtes Wappenschild, auf welchem der kaiserliche Adler mit dem Herzschilde ersichtlich ist.— Oben auf dem Schilde ruht die Reichskrone; ein Lorbeerkrantz, von welchem ein Band mit dem Wahlspruche: „VIRIBUS UNITIS“ ausgeht, umgibt das Wappenschild.— Der Knabe links trägt das Zepter, jener rechts den Reichsapfel.

Ebenfalls in dem oberen Theile der Note sind links und rechts in einer ovalen Guilloche die Zahlen: „100“ in arabischen Ziffern angebracht.

Auf der linken Seite der Note befindet sich das Brustbild der Austria, ihren Blick gegen die Mitte gerichtet.— Ihr Haupt ist mit der Mauerkrone und dem Lorbeer geschmückt, ihre linke Hand hält den Mantel.

Unter der Austria ruht auf einem Gewinde von Weinlaub und Kornähren das von einem reichen Blumenkranze umgebene österreichische Hauswappen.

Auf der rechten Seite, gegenüber der Austria, ist der Donaustrom (Danubius) allegorisch dargestellt.— Ein Mann mit langem Barte, die Locken mit Schilf umkränzt, hält in der rechten Hand ein Ruder, vor ihm ist eine Urne, woraus Wasser strömt, und worauf der Merkurstab als Handelszeichen liegt.— Auf Eichenzweigen ruht das Wappen von Wien, von einem Ephenkranze umflochten.

Zwischen dem oberen Theile der Figuren und den schwebenden Kindern sieht man links kleine Ziffern und rechts Buchstaben.

Auf den beiden Seitentheilen unterhalb sind in rothem Ueberdrucke links die vier Buchstaben: „OEST.“ und rechts die vier Buchstaben: „WAEHR.“ angebracht.— Am

Całkiem u dołu stoi po lewej stronie *seryja*, po prawej *numer*, oba czerwono drukowane.

Banknot na „sto Złotych“.

Papier jest biały, cienki, dychtownej i trwałej tekstury, szczególnie różniący się od innych gatunków papieru.

Papier każdej noty zawiera znaki wodne, a to:

W środku, w jasnym, drobnemi wybitnemi punktami opatrzonym *owalu*, po którego obu bokach umieszczone są małe *ozdóbki*, widać całkiem jasną, w ciemnych cieniortutach, arabskimi cyframi liczbę: „100“.

Powyżej owalu, w łuku z nim równo-bieżącym, stoją wielkimi jasnymi literami łacińskimi słowa: „HUNDERT GULDEN“, w niższym łuku równemu pismem słowa: „OESTERR. WAHRUNG“.

Po prawej i lewej stronie czterech tych słów umieszczone są u góry i na dole *ozdóbki* w jasnych znakach wodnych — Cała nota obwiedziona jest jasną linią z przeplatanemi *ozdóbkami* po rogach.

Farba druku czarna z czerwonym przedrukiem, z ośmiu liter się składającym.

W środku górnej części noty trzyma dwoje unoszących się dzieci *numizmatycznie rytowany herb*, na którym widać orła Cesarskiego z tarczą środkową. — U góry nad tarczą spoczywa korona Państwa; wieniec wawrzynowy, z którego wychodzi wstęga z dewizą: „VIRIBUS UNITIS“, otacza herb. — Chłopczyk po lewej stronie trzyma berło, ów po prawej jabłko dostojęństwa monarszego.

Podobnie w górnej części noty umieszczone są na lewej i prawej stronie w *owalnej przeplatance* liczby: „100“ cyframi arabskimi.

Na lewej stronie noty znajduje się popiersie *Austrii*, zwracającej wzrok swój ku środkowi. — Jój głowa ozdobiona jest koroną murową i wawrzynem, w lewej ręce trzyma płaszcz.

Pod *Austryją* spoczywa na pęku z liścia winnego i kłosów żytnych herb Domu Austriackiego otoczony wieniec obfitym z kwiatów.

Na prawej stronie, naprzeciw *Austrii*, allegorycznie przedstawiona jest *rzeka Dunaj* (Danubius). — Mężczyzna z długą brodą, lokami uwiecznionymi sitowiem, trzyma w prawej ręce wiosło, przed nim urna, z której woda płynie, a na której leży laska Merkurego jako symbol handlu. Na gałązkach dębowych spoczywa herb *Wiednia*, otoczony wieniec bluszczowym.

Między górną częścią figur a unoszącymi się dziećmi widać po lewej stronie małe *cyfry*, po prawej *litery*.

Po obu częściach bocznych u dołu umieszczone są w czerwonym nadruku a to — na lewej stronie cztery litery: „OEST.“ na prawej cztery litery: „WAHR“,

untersten Theile der Note befindet sich in schwarzem Drucke links die Serie und rechts die Nummer.

In der Mitte der Note, unter dem Wappenschild, befindet sich der Text.— Die erste Zeile besteht aus den Worten: „Hundert Gulden“ in großer, deutlicher, gothischer Schrift. Die zweite Zeile enthält in stehender Lateinschrift: „Die privilegirte österreichische“, dann folgt die dritte Zeile in großen Buchstaben einer Lapidar-Deffinschrift mit den Worten: „NATIONAL-BANK“, die vierte Zeile enthält in stehender Lateinschrift die Worte: bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung“, die fünfte Zeile in großen Buchstaben einer liegenden Lapidar-Deffinschrift die Worte: „HUNDERT GULDEN SILBERMÜNZE“, und die sechste Zeile in stehender Lateinschrift die Worte: „österreichischer Währung.“, die siebente und letzte Zeile des Textes besteht in gothischer Schrift aus den Worten: „Für die priv. österreichische National-Bank“.

Zum Schlusse auf der Seite links das Datum: „Wien, den 1. März“ in englischer Schreibschrift, und darunter die Jahreszahl: „1858“.

Auf der Seite rechts die Unterschrift:

„Jg. Ferstel“, darunter: „Cassendirector“.

In der Mitte des unteren Theiles der Note ist in drei Zeilen der Strafparagraph:

„Die Nachmachung und Verfälschung der von der privilegirten österreichischen Nationalbank ausgefertigten Noten wird nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzbuches als Verbrechen mit schwerem Kerker bis zu zwanzigjähriger und selbst lebenslänglicher Dauer bestraft.“— angeführt.

Den Schluß der Note, gerade unter dem Strafparagraphe, bilden diverse Embleme mit Ornamentenausläufen, als: das Gesetzbuch, die Wage, das Schwert und der Fasces,

Banknote zu „Tausend Gulden“.

Das Papier ist weiß, fein und von dauerhafter Textur, die sich von anderen Papiergattungen wesentlich unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält Wasserzeichen, und zwar:

In der Mitte, in einem mit Ornamenten und Linien umgebenen länglichen Achteck, in dunklen Lateinlettern das Wort: „TAUSEND“, und gerade darunter das Wort: „GULDEN“. Darüber an den beiden Ecken in einer lichten Einfassung in lichten arabischen Ziffern die Zahl: „1000“.

Unter dem Achteck, etwas getrennt von einander, in großen lichten Lateinlettern, die Worte: „OESTERR. WAHRUNG“.

Um die ganze Note ist eine wellenförmige Linie gezogen, deren vier Ecken durch Ornamente verbunden sind.

Częłkiem u dołu noty znajduje się czarnym drukiem po lewój stronie *seryja*, po prawój *numer*.

W środku noty, pod herbem, znajduje się tekst. — Piérwszy wiérsz składa się z słów: „*Hundert Gulden*“ wielkiém, wybitném pismem gotyckiém. Drugi wiérsz zawiera łacińskiém pismem stojącém: „*Die privilegirte österreichische*“, potém następuje trzeci wiérsz wielkimi literami pisma deseniowego lapidarnego z słowami: „*NATIONAL-BANK*“, czwarty wiérsz zawiera pismem stojącém łacińskiém słowa: „*bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung*“, piąty wiérsz wielkimi literami leżącego pisma deseniowego lapidarnego słowa: „*HUNDERT GULDEN SILBERMÜNZE*“, a szósty wiérsz stojącém pismem łacińskiém słowa: „*österreichischer Währung*“, siódmy i ostatni wiérsz tekstu składa się z słów pismem gotyckiém: „*für die priv. österreichische National-Bank*“.

W końcu na lewój stronie data: „*Wien, den 1. März*“ angielską kursywą, a pod nią liczba roku: „*1858*“.

Na prawój stronie podpis:

„*Jg. Ferstel*“, pod tym „*Cassendirector*“.

W środku dólnej części noty znajduje się w trzech wiérszach paragraf karny: „*Die Nachmachung und Verfälschung der von der privilegirten österreichischen Nationalbank ausgefertigten Noten wird nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzbuches als Verbrechen mit schwerem Verrier bis zu zwanzigjähriger und selbst lebenslänglicher Dauer bestraft*“.—

Koniec noty, pod samym paragrafem karnym, ukazuje *różne emblemata* w ozdóbki się rozbiegające, jako to: księgę ustaw, wagę, miecz i fascies.

Banknot na „tysiąc Złotych“.

Papiér biały, cienki i trwałej tekstury, różniącój się istotnie od innych gatunków papiéru.

Papiér każdój noty zawiera znaki wodne, a to:

W środku, w podłużnym ośmiokącie, ozdóbkami i linijami otoczonym ciemnymi literami łacińskiemi słowo: „*TAUSEND*“, a zaraz pod tém słowo: „*GULDEN*“. Nad tém po obu rogach w jasnej obwódce jasnymi arabskiemi cyframi widać liczbę: „**1000**“.

Pod ośmiokątem wielkimi jasnymi literami łacińskiemi nieco rozspacyjowane słowa: „*OESTERR. WAEHRUNG*“.

O całą notę ciągnie się linija wężykowata, którój cztery kąty *ozdóbkami* są połączone.

Die Farbe des Druckes ist schwarz, mit theilweise rothem Ueberdrucke. In der Mitte des oberen Theiles der Note befindet sich ein rother Stempel, welcher aus einer liegenden ovalen Guilloche besteht, worin die arabische Zahl: „1000“ auf schwarzem Grunde, weiß mit Schlagschatten ersichtlich ist.

Auf den beiden Seiten der Note sind zwei Brustbilder angebracht, und zwar: auf der linken Seite der Note das Brustbild der Stärke; eine kräftige Frauengestalt, welche ein Löwenfell um die linke Schulter trägt, ihr Haupt ziert ein Eichenkranz; Vorbeerzweige, mit einem Bande vereint, umrahmen die Gestalt.

Etwas tiefer, nach einem kleinen Zwischenraume, in welchem die Serie ersichtlich ist, ruhen auf einem Schilde Krone, Zepher und ein Olivenzweig, Schwert und Fasces tragend diesen Schild.

Gegenüber rechts, gegen die Mitte blickend, ist das Brustbild einer weiblichen Gestalt als Symbol des Ueberflusses; sie trägt einen Blumenkranz im Haare, Weinreben mit Laub und Frucht, Kornähren winden sich beiderseits empor.

Unter diesem Brustbilde, ebenfalls nach einem Zwischenraume, in welchem die Nummer angebracht ist, liegt: ein Füllhorn mit Früchten, eine Sichel, ein Ruder, nebst dem Hut und Stab des Merkurs.

Auf beiden Seiten der Note auf dem unteren Theile der Brustbilder ist die arabische Ziffer: „1000“ in rothem Drucke ersichtlich.

Unmittelbar unter der oberen Guilloche mit der Zahl: „1000“ in arabischen Ziffern befindet sich der Text.

Die erste Zeile besteht aus den Worten:

„TAUSEND GULDEN“ in großen Lettern einer Lapidar-Verschnittschrift, die zweite und dritte Zeile lautet:

„Die privil. österreichische National-Bank bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung“, wovon „österreichische National-Bank“ in altgothischer Schrift hervortritt, und die übrigen Worte aus kleiner französischer Rundschrift bestehen.

Auf der vierten Zeile, in deutscher Fracturschrift mit Zügen, steht: „Tausend Gulden Silbermünze“, auf der fünften Zeile in kleiner Lapidar-Verschnittschrift: „österreichischer Währung“, und auf der sechsten und letzten Zeile in gothischer Fracturschrift, die Firma:

„Für die priv. österreichische National-Bank.“

Darunter in englischer Schreibschrift auf der Seite links das Datum: „Wien, den 1. März“ und die Jahreszahl: „1858“. Rechts die Unterschrift: „Jg. Ferstel, Cassen-Director.“

In der Mitte des unteren Theiles der Note befindet sich der numismatisch gravirte kaiserl. Adler mit dem Wappenschilde, dessen beide Seiten mit verlängerten Ara-

Farba druku czarna, w części z czerwonym nadrukiem. W środku górnej części noty znajduje się *czerwony stempel*, a to, leżąca *owalna przeplatanka*, w której widać białą arabską liczbę: „1000“ na czarnym tle z cienioryzutami.

Po obu bokach noty umieszczone są dwa popiersia, a to: na lewej stronie noty popiersie siły; silna postać białogłowy, mającej lewe ramię lwia skórą obwieszoną; jej głowę zdobi wieniec dębowy; gałązki wawrzynowe, wstążką związane, otaczają postać.

Nieco niżej, po małym przedziale, w którym widać *seryję*, spoczywają na tarczy korona, berło i różyczka oliwna, miecz i faszces podpierają tarczę tę.

Naprzeciw na prawej stronie, z wrokiem ku środku zwróconym znajduje się popiersie postaci białogłowskiej jako symbol obfitości, z wieńcem z kwiatów we włosach; winogrona z liściem i owoce, kłosy żytnie wiją się po obu stronach.

Pod tym popiersiem, także po niejakiem przedziale, w którym umieszczony jest *numer*, leży: róg obfitości z owocami, sierp, wiosło, nadto hełm i laska Merkurego.

Po obu stronach noty na dolnej części popiersi widać arabską cyfrę: „1000“ w czerwonym druku.

Wprost pod górną przeplatanką z liczbą: „1000“ arabskimi cyframi znajduje się text.

Pierwszy wiersz składa się ze słów:

„TAUSEND GULDEN“ wielkimi literami pisma deseniowego lapidarnego, drugi i trzeci wiersz opiewa:

„Die privilegirte österreichische National-Bank bezahlt dem Ueberbringer gegen diese Anweisung“, gdzie „österreichische National-Bank“ starogotyckim występuje pismem, a reszta słów wypisaną jest małym francuzkim pismem, krągło bieżącym.

W czwartym wierszu, niemiecką frakturą z cugami kaligraficznymi, stoi: „Tausend Gulden Silbermünze“, w piątym małym lapidarnym pismem deseniowym: „österreichische Währung“, a w szóstym i ostatnim wierszu gotycką frakturą, firma:

„Für die priv. österreichische National-Bank.“

Pod nią angielską kursywą na lewej stronie data: „Wien, den 1. März“ i liczba roku „1858“. Na prawej stronie podpis: „Ig. Ferstel, Cassen-Director“.

W środku dolnej części noty znajduje się numizmatycznie rytowany Cesarzski orzeł z herbem, którego obie strony przedłużonemi arabeskami suto są

besten reich verziert sind, in welchem auf einem weißen Felde in ganz kleiner Schrift der Strafparagraph:

„Die Nachmachung und Verfälschung der von der privilegierten österreichischen Nationalbank ausgefertigten Noten wird nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzbuches als Verbrechen mit schwerem Kerker bis zu zwanzigjähriger und selbst lebenslänglicher Dauer bestraft.“— angeführt erscheint.

Links vom Adler sind kleine Ziffern, rechts kleine Buchstaben angebracht.

134.

Erlass des Finanzministeriums vom 1. September 1858,

(Reichs-Gesetz-Blatt, XXXV. Stück, Nr. 134, ausgegeben am 4. September 1858),

giltig für sämtliche Kronländer, mit Ausnahme von Dalmatien,

in Betreff einer neuerlichen Erweiterung der Borgung der Verbrauchsabgabe für Zucker aus Runkelrüben.

Um den Fabriken, welche Zucker aus Runkelrüben erzeugen, eine weitere Erleichterung bei der Entrichtung der gebührenden Verbrauchsabgabe zuzuwenden, wird die Frist, für welche ihnen nach Maßgabe der Finanzministerial-Erlässe vom 5. Februar 1852 (Reichs-Gesetz-Blatt 1852, Nr. 42*), vom 22. September 1857 (Reichs-Gesetz-Blatt 1857, Nr. 173**), und vom 22. December 1857 (Reichs-Gesetz-Blatt 1857, Nr. 242***), die Borgung des vollen Betrages der fälligen, d. i. der nach dem Gesetze vorhinein zu entrichtenden Verbrauchsabgabe bewilliget werden darf, von vier Monaten bis auf die Dauer von sechs Monaten ausgedehnt.

Diese Anordnung hat sogleich mit dem Tage ihrer Kundmachung in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

*) Allgemeines Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, vom Jahre 1852, IX. Stück, Nr. 35, Seite 133.

**) Landes-Regierungs-Blatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, Jahrgang 1857, Erste Abtheilung, XXXIII. Stück, Nr. 173, Seite 391.

***) Ebendaselbst, LI. Stück, Nr. 242, Seite 939.

ozdobione, a w którego białym polu przytoczony jest całkiem drobném pismem paragraf karny:

„Die Nachmachung und Verfälschung der von der privilegierten österreichischen Nationalbank ausgefertigten Noten wird nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzbuches als Verbrechen mit schwerem Kerker bis zu zwanzigjähriger und selbst lebenslänglicher Dauer bestraft.“—

Po lewej stronie orła są małe *cyfry* umieszczone, po prawej małe litery.

134.

Rozządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 1. Września 1858,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 134, wydana dnia 14. Września 1858),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Dalmacyję,

względem powtórnego rozciągnięcia borgu podatku konsumcyjnego dla fabryk, cukier z buraków wyrabiających.

By fabrykom, cukier z buraków wyrabiającym, dalej jeszcze ułatwić opłatę należącego się podatku konsumcyjnego, rozciąga się termin, na który im wedle Rozządzeń Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 r. (Dziennik Praw Państwa 1852 r., Nr. 43 *), z dnia 22. Września 1857 r. (Dziennik Praw Państwa 1857 r., Nr. 173 **), tudzież z dnia 22. Grudnia 1857 r. (Dziennik Praw Państwa 1857 r., Nr. 242 ***), borg całej kwoty przypadającego t. j. wedle ustawy z góry opłaconym być mającego podatku konsumcyjnego dozwolonym być może, z czterech na ciąg *sześciu miesięcy*.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie wraz z dniem obwieszczenia jego.

Baron **Bruck** m. p.

*) Powszechny Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Kraju Koronnego Galicyi i Lodomeryi z roku 1852, Część IX, Nr. 35, Stronica 133.

**) Dzieuik Rządu Krajowego dla Okręgu Administracyjnego Krakowskiego, Rok 1857, Oddział piérwszy, Zeszyt XXXIII, Nr. 173, Stronica 391.

***) Tamże, Zeszyt LI, Nr. 242, Stronica 939.

